

Kalvebod Miljøcenter

Udviklingsplan 2005 - 2009

November 2005

Kalvebod Miljøcenter
Udviklingsplan 2005-2009

Trykt November 2005

Oplag

xxx stk.

ISBN

87- xxxx

Projektledelse

Projektleder: Kim Larsen, Byrumskontoret, Vej & Park

Rapporten er udarbejdet af

Vej & Park, Kalvebod Miljøcenter og
PB Landskab ApS

Grafisk tilrettelæggelse

PB Landskab ApS

Publikationen kan fås hos

Vej & Park
Njalsgade 13,5.sal
2300 København S
Tlf: 33663500

Trykt af

xxx

Indholdsfortegnelse

Indledning	7
Sammenfatning	9
Vision	9
Planens forudsætninger	9
Områdets beliggenhed og afgrænsning	10
Særlige planlægningskrav og brugerønsker	10
Udviklingsplan 2005-2009	13
Landskabelige hovedtræk	14
Miljøcentrets aktiviteter i de enkelte delområder i den kommende planperiode	16
Færdsel i området	18
Retningslinier for de praktiske plejearbejder	20
Referencer	22

Indledning

Kalvebod Miljøcenter, Udviklingsplan 2005-2009

Området med Kalvebod Miljøcenter er behandlingssted for regionens affald fra bl.a. byggepladser og grønne områder samt deponeringssted for bl.a. jord. Når deponeringsmulighederne ad åre er opbrugte, skal området anvendes til rekreative formål, og København vil få endnu et åndehul. Anvendelsen til deponi og behandling forventes endeligt afsluttet 2020.

Udviklingsplanen for Kalvebod Miljøcenter (Grøften) skal gælde i perioden 2005-2009 og er udarbejdet i henhold til § 15 i Overfredningsnævnets afgørelse af 14. november 1990 om fredning af ”Kalvebodkilen” i Københavns, Tårnby og Hvidovre Kommune.

Denne udviklingsplan afløser den tidligere ”Landskabs- og plejeplan for Grøften, 2000-2005”.

Fredningen af 1990 har fastlagt retningslinierne for anvendelse af planområdet til en tidsbegrænset affaldsbehandling og deponi. Derefter skal arealet overgå til rekreativ benyttelse. Fredningen pålægger, at en plejeplan (herefter kaldet udviklingsplan) nærfastlægger aktiviteterne i området for perioder af højst 5 år. Udviklingsplanen samstemmes med Lokalplan 238 for den rekreative anvendelse af Grøften. Udviklingsplanen beskriver etablering og pleje af beplantninger, i forbindelse med den nuværende affaldsbehandling samt i forbindelse med den fremtidige permanente rekreative anvendelse.

Planens gyldighedsperiode er fastlagt fra d. 1. juli 2005 til 1. juli 2009.

Der har under planens tilblivelse været nedsat et Parkbrugerråd til rådgivning og kvalificering af indholdet. Rådet består bl.a. af Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, Lokaleråd samt andre relevante råd, interesseforeninger og kommunale forvaltninger.

Sammenfatning

Vision

På Kalvebod Miljøcenter genanvendes store dele af Københavns jord-, bygnings- og have-/parkaffald, mens en begrænset mængde deponeres. De ydre veje og især beplantninger har en form, så de kan indtræde i og støtte op om den rekreative udnyttelse, som vil blive hovedaktiviteten efter en årrække.

Planens forudsætninger

Denne udviklingsplan er en revision på Landskabs- og plejeplan 2000-2005 og fastlægger udviklingen for området i perioden 2005-2009 samt beskriver den nuværende status for den nordøstligste del af Kalvebod Fæled fra Sjællandsbroen i nordøst til Fasanskovvej i sydvest (arealer der i Lokalplan 238 – ”Grøften” betegnes I, II, III, IV og V).

Planen indeholder ønsker, forventninger og restriktioner for arealernes fremtid. Angående arealernes forhistorie, fredningshistorie, forureningshistorie, opbygning og sammensætning henvises der til tidligere planer. De gamle planer kan rekvireres hos Københavns Kommune, Miljøkontrollen og Kalvebod Miljøcenter.

Kalvebod Miljøcenter på Vestamager forventes ifølge opfyldnings- og deponeringsplanen fra november 1993, at skulle fungere som rekreativt område fra omkring år 2020 for København med blandt andet cykel- og gangstier, nytte- og/eller kolonihaver m.m. I perioden frem til omkring år 2020 skal arealet etapevis benyttes til jord- og affaldsdeponering, behandling af byggeaffald, biologisk jordrensningsanlæg samt komposteringsanlæg. Etableringen og ibrugtagningen af det rekreative område skal ske løbende i takt med at deponeringerne afsluttes og arealerne efterbehandles. Tidspunktet for den endelige ibrugtagning af hele området som rekreativt område afhænger af de tilførte affalds- og jordmængder.

Områdets beliggenhed og afgrænsning

Udviklingsplanen omfatter den del af Kalvebod Fælled, der er beliggende mellem Amagermotorvejen og Kalvebodløbet. Området kaldes dels for Kalvebod Miljøcenter og dels for Grøften, og vil fremover i denne udviklingsplan kun omtales som Kalvebod Miljøcenter.

Fredningsområdet Kalvebod Miljøcenter er et ca. 102 ha. stort område beliggende på det nordvestlige Vestamager, hvoraf de ca. 99 ha. ligger i Københavns Kommune. Området er knap 4 km langt og afgrænses af Sjællandsbroen mod nord, Kalvebodløbet mod vest og Amagermotorvejen mod syd samt øst.

Planområdet i Københavns Kommune ejes af denne og administreres af Miljøkontrollen, der varetager den daglige pleje og drift af området. Den overordnede plejemyndighed er tillagt Københavns Kommune på baggrund af Overfredningsnævnets afgørelse af 14. november 1990 om fredning af »Kalvebodkilen« i København, Tårnby og Hvidovre kommuner. Planområdet ligger i landzone, og den fremtidige brug giver ikke anledning til ændring af områdets zonestatus. Arealet i Tårnby Kommune, ca. 3 ha, ejes af staten og forvaltes af Jægersborg Skovdistrikt

Særlige planlægningskrav og brugerønsker

En række krav og ønsker i den tidligere Landskabs- og plejeplan for Kalvebod Miljøcenter er fortsat aktuelle og videreføres.

Fredningskendelsen af 1990 indeholdt en række krav til arealernes nuværende anvendelse samt fremtidige rekreative formål:

- Hvor arealerne efterfølgende skal anvendes til intensivt friluftsliv som kolonihaver, må affaldssammensætningen og efterbehandling fastlægges, således at anvendelsen af arealerne, herunder dyrkning af grøntsager, kan ske risikofrit.
- Planområdet må anvendes til deponering og efterbehandling af ikke spiseligt affald, og de dertil nødvendige anlæg må etableres.
- Det efterbehandlede terræn skal holdes i en højde, der ikke overskrider en linie mellem digekronen og det øverste af en støjvold på motorvejens vestside.
- Planen skal redegøre for de plejeforanstaltninger og anlægsarbejder, som påtænkes udført i de følgende højst 5 år, og for eventuelle ændringer i almenhedens adgangsret.

I Kommuneplan af 1997 og Lokalplanen 238 er der indeholdt en række ønsker til arealernes fremtidige anvendelse:

- Området kan anvendes til affaldsdeponering og tilhørende genanvendelses- og sorteringsanlæg med henblik på endelig anvendelse til rekreative formål.
- Området kan anvendes til rekreativt grønt område, herunder kolonihaver og lignende, samt eventuelle anlæg med tilknytning til søsport.

Udviklingsplan 2005-2009

Landskabelige hovedtræk

Planen tilsigter, at efterhånden som affaldsdeponeringen afsluttes, vil planområdet overgå til rekreativt område. Denne overgang vil ske løbende, idet de enkelte områder i takt med, at de opfyldes, vil blive efterbehandlet og åbnet for rekreativ anvendelse. Området vil være på størrelse med 1½ gange Valbyparken, som er på ca. 640.000 m², og primært have karakter af en svagt skrående flade fra Amagermotorvejen ned mod promenaden og diget ud mod Kalvebodløbet.

Det rekreative område vil opleves som et slettelandskab med en vekslen mellem skovplantninger og åbne arealer, hvor der er fine udkigsmuligheder både mod Kalvebodløbet, Sydhavnen og de centrale bydele.

I det kommende rekreative område vil der i henhold til lokalplanen bl.a. blive indpasset nytte- og/eller kolonihaveområder, ligesom der langs kysten vil kunne etableres anlæg med tilknytning til søsport efter forudgående tilladelse fra Skov- og Naturstyrelsen.

Store dele af beplantningen i det kommende rekreative område vil være bevarede dele af de skærmende skovplantninger.

I det følgende anvendes delområdebetegnelserne I-V. Betegnelserne henviser til områderne beskrevet i lokalplan 238. Områderne fremgår af kortet på side 17.

I den nordlige del af delområde I kan etableres afskærmende lysskov med f.eks. eg, ask og birk. Udsigtskiler bør stadig afgrænses af får og en oplevelsessti kan etableres. Som ved alle andre blivende forhold i planområdet skal det i videst muligt omfang søges, at henvisninger i ”Tilgængelighed for alle”, Dansk Standard, DS 3028, september 2001 og ”Rekreative arealer for alle. Eksempelsamling med vejledning om indretning for handicappede”, Dansk Standard, DS-Håndbog 105.2. bliver efterfulgt for at sikre områdets fremtidige tilgængelighed. Her tænkes specielt på belægninger, hældninger og parkinventar samt disses placering.

Langs Amagermotorvejen afsluttes det hævdede landskab med skråninger ned mod de nærmeste kørebaner. På strækningen ud for udfletningen til Øresundsmotorvejen vil det efterbehandlede terræn nå op til kote +6 for at skærme mod trafikstøjen.

Af væsentlige landskabelige elementer, som er ønskelige, skal nævnes:

- Etablering af voldanlæg langs Amagermotorvejen, hvilket koordineres med staten ved Jægersborg Skovdistrikt.
- Etablering af lysskovsparceller i delområde I.
- Bevaring af det biologiske interesseområde i delområde V pga. det specielle plantesamfund med de sjældne kær- og engplanter.

I den forløbne planperiode er der mht. udvikling af landskabelige træk sket følgende:

- Der er anlagt tværvolde i delområde III, og beplantningen er færdigetableret.
- Der er mod Amagermotorvejen anlagt volde i delområde II, III samt i den nordlige del af område IV. I delområde III mangler den endelige jordafdækning af volden dog.
- Der er etableret beplantning på de færdigopbyggede volde i delområde II, III og IV.
- Der er etableret udsigtsplatform samt grillpladser i den nordlige del af delområde I.
- Der er etableret græsningsfolde på den nordlige del delområde I.
- Der er etableret græsningsfolde på den uberørte del i det sydlige delområde IV.

NUVÆRENDE OG FREMTIDIG PLANTESTRUKTUR I PLANPERIODEN

Nuværende skov-, hegns- og kratplantninger

Fremtidig skov-, hegns- og kratplantninger

Miljøcentrets aktiviteter i de enkelte delområder i den kommende planperiode

Delområde I

Området nord for banedæmningen er færdigt opfyldt og fungerer i dag som rekreativt område med grillpladser og udsigtshøj.

En del af området syd for banedæmningen fungerer som depot for klasse IV jord og materielplads.

I området nord for banedæmningen kan der etableres afskærmende lysskov med indlagte udsigtskiler. Ellers er status for delområdet uændret i den kommende planperiode.

Delområde II

I delområde II, der fungerer som behandlingsanlæg for jord, kompost samt bygge- og anlægsaffald, er tilstanden uændret fra forrige planperiode.

Delområde III og IV

Ved delområde III er voldopbygning ud mod Amagermotorvejen ved at være afsluttet, men mangler at blive beplantet. Dette sker i den kommende planperiode.

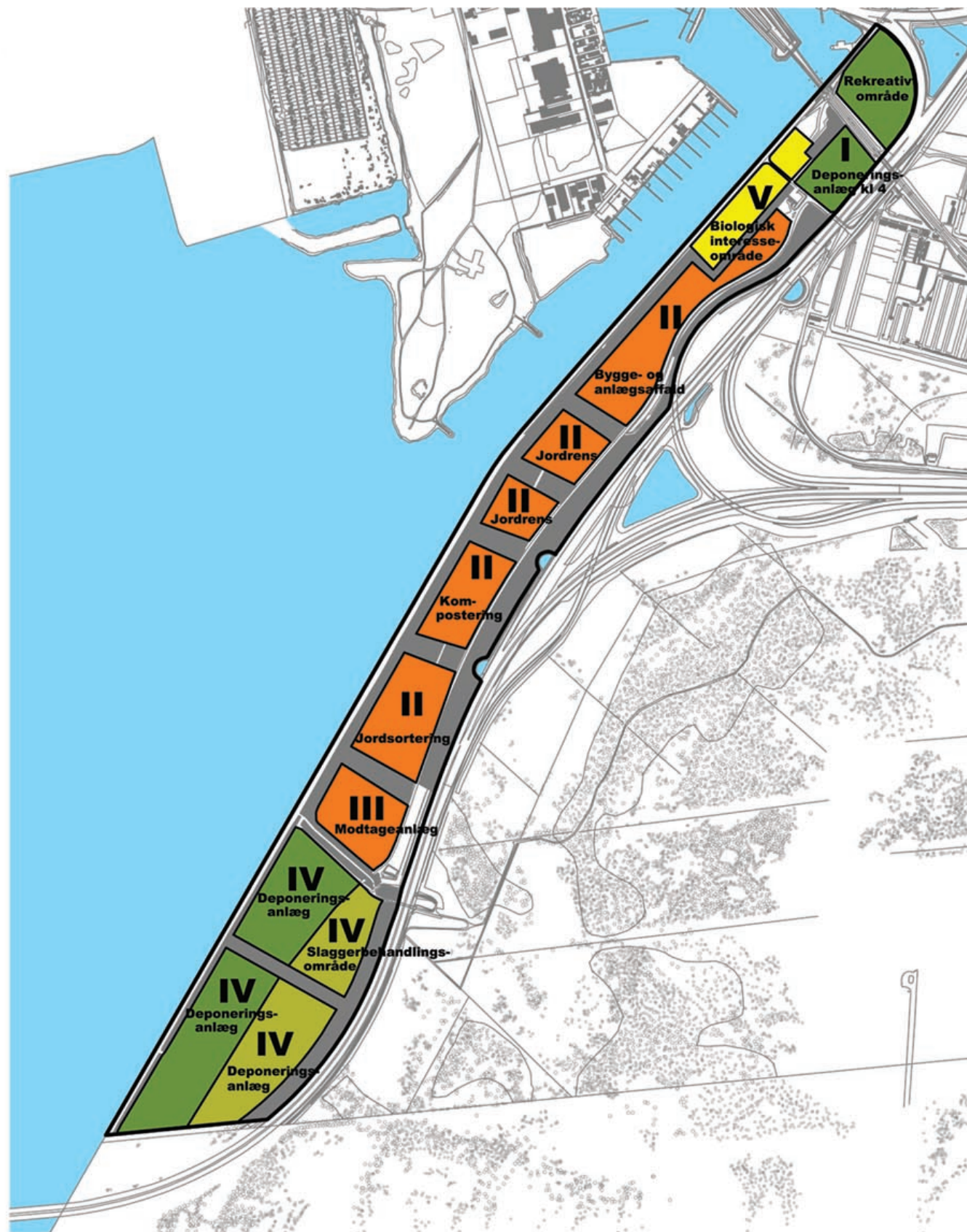
Delområde IV er delvist taget i brug til behandling af slagge og til mellemlagring af materialer.

Den anden halvdel af arealet henligger i dag som uberørt område, men vil i den kommende planperiode blive indrettet til anlæg for jorddeponering.

Delområde V

I Delområdet V, som er biologisk interesseområde, er tilstanden fortsat uændret fra forrige planperiode.

AKTIVITETER

Deponeringsanlæg

Biologisk interesseområde

Områder for behandling af jord og genbrugsmaterialer

Deponeringsanlæg, anvendes midlertidigt som lagrings- og behandlingsarealer

Færdsel i området

Promenaden langs Kalvebodløbet leder cyklister og gående fra København langs diget ud mod Kalvebod Bro.

Fra stien langs diget er der til det øvrige Vestamager to tilslutninger, som også kan benyttes af publikum. En tværsti fører fra stien til en tunnel ved Skyttecentret over til Skydebanevej. I den sydlige ende af området fører en anden stiforbindelse over til Fasanskovvej via en bro over Amagermotorvejen. Promenadestien langs Kalveboderne er tilsluttet en stibro over Kalvebodløbet langs Øresundsbanen. Sydligst fortsætter promenadestien under Kalvebodbroen ud i naturområdet Kalvebod Fæld.

Den officielle adgangsvej til deponerings- og behandlingsanlæggene er fra krydset Lossepladsvej – Vejlands Allé langs Selinevej, hvor vejen ledes i en tunnel under Amagermotorvejen. Selinevej fortsætter langs anlæggene inden for støjvolden ud mod Amagermotorvejen.

Ved overgang til rekreativt område etableres en vej med samme forløb som Selinevej i niveau med det øvrige terræn, ligesom cykel- og gangstinet på arealet bevares med udgangspunkt i de eksisterende hovedstiforløb.

Der vil fortsat, af hensyn til gående og cyklister, i videst muligt omfang være søgt adskillelse af den tunge og den lette trafik.

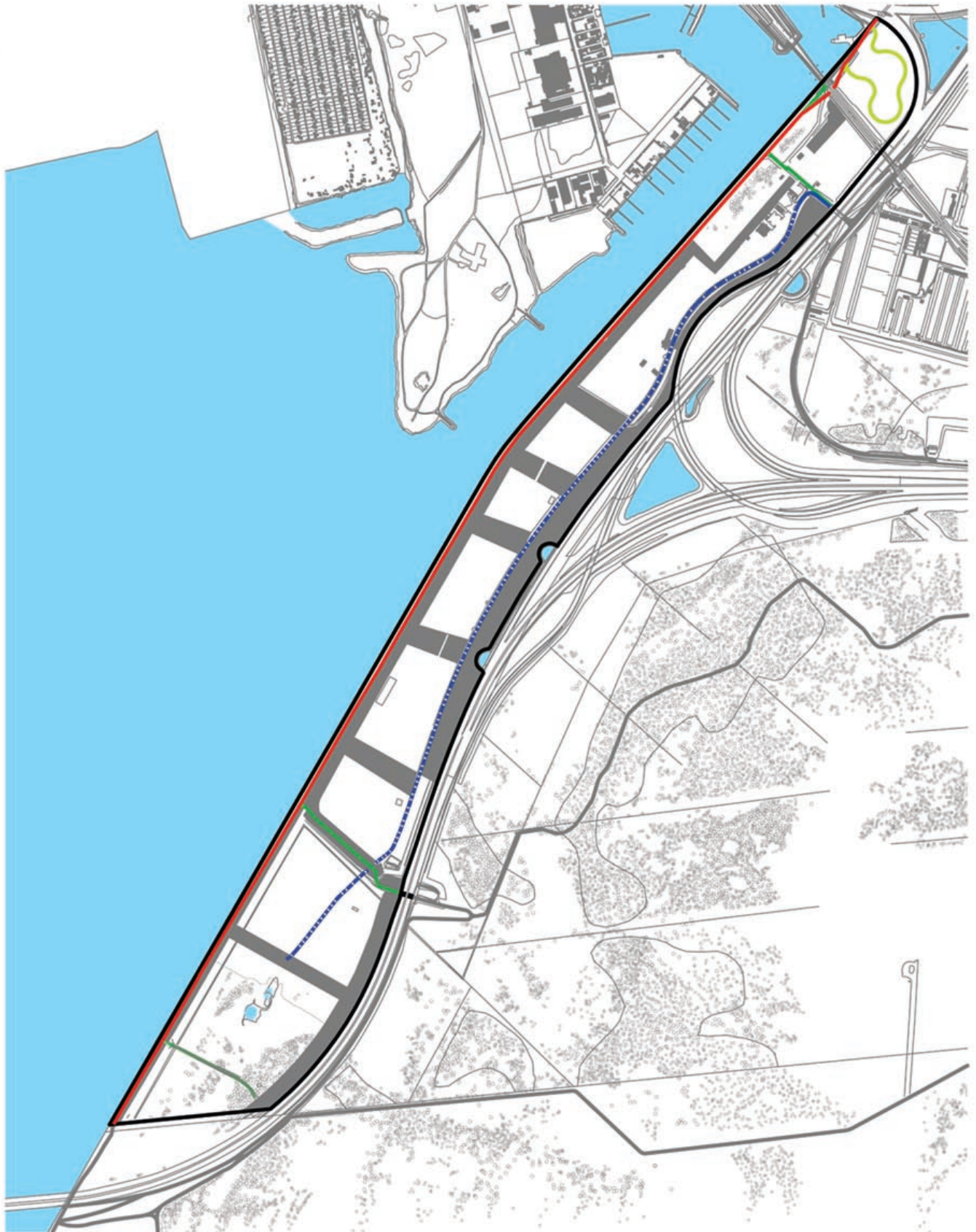
Offentlighedens adgang og færdsel vil i indeværende planperiode være som hidtil, dog kan der være anlægsaktiviteter, som vil ændre og måske besværliggøre færdsel i kortere perioder.

Promenadestien langs diget og de to tværgående stiforbindelser til naturområderne på Vestamager vil blive opretholdt.

Der kan etableres en oplevelsessti i delområde I i forbindelse med skovetablering.

I den forløbne planperiode er der for færdslen i området sket følgende:

- Eksisterende sti til Fasanskovvej (se kort side 15) er flyttet op i fremtidigt niveau på tværvolden og leder via en bro den rekreative trafik til Vestamager.
- Der er etableret en tunnel, der gennemskærer den tværgående vold med stien til Fasanskovvej.
- Selinevej er forlænget ca. 300 meter ind i det sydlige delområde IV.
- Cykelstien langs Kalvebodløbet er lagt op i fremtidigt niveau på højde med den nordlige del af Dæmningsvej.

FÆRDELSFORHOLD

Primær vej

Primær sti

Oplevelsessti

Sekundær vej

Sekundær sti

Cykel-/ gangbro

Retningslinier for de praktiske plejearbejder

På de færdige støjvolde langs planområdets grænser samt på tværvoldene er der tilplantet med skovplantninger, der afskærmer behandlingsanlæggene og motorvejen både visuelt og støjmæssigt.

De blivende skovplantninger, der står tilbage efter endt opfyldning, består af egeskov med fuglekirsebær, poppel og rødell som ammetræer. Den nordlige lysskov ud mod motorvejen kan dog udover eg også indeholde blivende ask og birk.

Fremtidigt træ- og buskplantning skal udføres i hjemmehørende arter af dansk tilblivelse.

Egeskovsplantningerne formes med tiden til lysåbne skovpartier. Egene skal stå spredt med en mellemetage af fuglekirsebær og en underbevoksning af selvetablerede buske og småtræer, der enten stammer fra frøspredning fra skovbrynene eller fra Vestamager.

Udtyndingen af egeskovsplantningen på skråningerne begrænses således, at der med tiden vil kunne dannes et uigennemtrængeligt hegn/ krat. Erfaringerne fra sidste planperiode har imidlertid vist, at egebevoksningen har overordentlig svært ved at etablere sig på de sydvendte skråninger. Dels er den meget udsat for sol og vind, og dels bevirker de skrånede flader, at fugten drænes bort. Derfor indplantes en underplantning af vildæble, tjørn, røn, hunderose og slåen over dele af skråningen mod motorvejen. Nyplantninger på skråningerne afdækkes med barkflis for at minimere ukrudtsvæksten. Der bør først udtyndes i træerne, når der er skabt en sammenhængende plantning i 4-5 meters højde af hensyn til stabiliseringen af mikroklimaet under træerne, således at der undgås dels udtørring og dels at vinden fjerner nedfaldent løv, der ellers kan blive en del af jordbunden. Desuden opnås, at træerne kan skygge en del af urtelaget bort, som ellers ville konkurrere med træerne om vand og næring. For at tilgodese Vestamagers vilde fugle intensiveres indplantningen af vildæble, tjørn, røn, hunderose og slåen i nye tilplantninger på skrænter og indtænkes i nuværende, hvor den nuværende beplantning står åben f.eks. pga. misvækst. Modsat friholdes nye sydvendte skråninger for vedbeplantning for at tilgodese et varmeelskende dyreliv.

Når der er skabt et mere stabilt mikroklima, vil det være lettere at etablere buske, og det vil øge vækstmuligheden for andre selvsåede vedplanter, der kan indgå i skovplantningerne og kratbevoksningerne.

Generelt bør man i opdyrkningen tillægge pionérplantningerne større betydning, og først senere koncentrere kræfterne om de varige træer og buske. De første 15-20 år bør der udelukkende sættes på pionérplantninger for at skaffe en mere gunstig jordbund og klimatiske forhold.

Poppelplantningerne skal holdes som forholdsvis tætte plantninger med kronesammenfald. Plantningen tyndes ved at fjerne op til 50 % af planterne, når pøplerne har en højde på godt 2 meter.

Der anvendes ikke gødskning og sprøjtning i forbindelse med pleje af bevoksningerne. Plejen omfatter slåning med buskrydder tre gange i løbet af en vækstsæson i maj, august og oktober. Dertil kommer eventuelt vildtafværgning med duftstoffer i november. Slåningen omfatter kun den blivende beplantning af eg med ammetræer og ikke midlertidige skråninger med poppel. Derudover er der afgræsning med får i de etablerede folde på området. Afgræsning bør dog ikke ske i tilplantede områder, da dyrene vil skade træer og buske i perioder med mangel på grønt græs.

For at sikre og bevare de specielle plantesamfund i delområde V afgræsses området ikke fra 1. maj til medio september.

Tagrør har i delområde V bredt sig udenfor de vådeste dele af området. Rørene skal her slås en gang om året, så tidligt at fårene kan bremse den spæde genvækst det første år. Efterfølgende vurderes behovet fra år til år, men det er vigtigt, at rørene holdes tilbage fra områderne med eng-skær og strand-nellike. Skulle yderligere tiltag vise sig nødvendige for at sikre og bevare de specielle plantesamfund i delområde V, kan og bør de iværksættes. Endvidere kan der punktvis bekæmpes særligt aggressive plantearter som bjørneklo og japansk pileurt. Det har vist sig, at rynket rose kan begrænses af fåregræsning. Hvis den dukker op udenfor græsningsområderne kan en bekæmpelse blive aktuel.

Fyrretræerne i delområde V er et fremmedelement i planområdet, men bevares i planperioden som element, da de yder effektiv beskyttelse for får og fugle. Der kan og bør dog udtyndes, så deres påvirkning af delområdet ikke er til skade for eng-skær og strand-nellike.

For at tilgodese stedets nuværende dyreliv i videste omfang skal rydninger udelukkende foregå i vinterperioder (1/10-31/3) og regnvandspytter vil ikke blive afdrænet eller opfyldt, hvor dette ikke er strengt nødvendigt for driften.

Referencer

”Landskabs- og plejeplan for Grøften, 2000-2005”. Københavns Kommune, Miljø- og Forsyningsforvaltningen, 2000.

Overfredningsnævnets afgørelse af 14. november 1990 om fredning af ”Kalvebodkilen” i Københavns, Tårnby og Hvidovre Kommune.

”Københavns Kommune Lokalplan 238”, Bygge- og Teknikforvaltningen Plan & Arkitektur,

”Tilgængelighed for alle”, Dansk Standard, DS 3028, september 2001

”Rekreative arealer for alle. Eksempelsamling med vejledning om indretning for handicappede”, Dansk Standard, DS-Håndbog 105.2.

